

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΝΙΚΟΛΟΠΟΥΛΟΣ - ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ Ν. ΑΧΑΪΑΣ

ΕΡΩΤΗΣΗ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ ΚΑΙ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Θέμα: Κράτος εν κράτει η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης;

Ως κράτος εν κράτει, η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης, ο φορέας του συστήματος των μπλε κάδων πανελλαδικής εμβέλειας με περιεχόμενο τα απόβλητα συσκευασιών των δήμων προς ανακύκλωση, γράφει στα παλαιότερα των υποδημάτων της, τις θεσμοθετημένες υποχρεώσεις έτσι όπως προκύπτουν από το Εθνικό Σχέδιο Διαχείρισης Αποβλήτων και τον πρόσφατο νόμο για την ανακύκλωση.

Έτσι, λοιπόν, στο Αναθεωρημένο Επιχειρησιακό Σχέδιο που υπέβαλε ως όφειλε στον Ελληνικό Οργανισμό Ανακύκλωσης, με ορίζοντα εφαρμογής τα έξι χρόνια από την ημερομηνία έγκρισής του, εμφανίζεται να περιφρονεί τα βασικά και στοιχειώδη. Δηλαδή την καθιέρωση τεσσάρων (γυαλί, πλαστικό, μέταλλα και χαρτί) ξεχωριστών ρευμάτων ανακύκλωσης των αποβλήτων συσκευασίας.

Επ' αυτού, παίζει ένα ιδιότυπο κρυφτούλι με τις ικανότητες των δήμων και τις δικές της, ενώ χωρίς καμία τεκμηρίωση υποστηρίζει πως με τα σημερινά ετήσια έσοδα των 20 εκατ. ευρώ «δεν μπαίνει» και προτείνει σχεδόν διπλασιασμό (να φτάσουν στα 37 εκατ. ευρώ). Τα έσοδά της είναι οι πόροι που καταβάλλει η κοινωνία μέσω των συμβεβλημένων με αυτή επιχειρήσεων, αφού στην τιμή των προϊόντων είναι ενσωματωμένο το τέλος της ανακύκλωσης.

Σε δελτίο Τύπου (10.5.2018) με πανηγυρικό ύφος «για τη νέα άνοδο στην ανακύκλωση συσκευασιών, κατά 5% αύξηση το 2017 σε σχέση με το 2016», καθώς διανύει το 15ο έτος λειτουργίας της, αυτοαυστήνεται ως εξής:

«Η Ελληνική Εταιρεία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης, όπως προβλέπει ο νόμος, έχει μη κερδοσκοπική λειτουργία και εξυπηρετεί σκοπούς δημοσίου συμφέροντος. Ιδρύθηκε από βιομηχανικές και εμπορικές επιχειρήσεις που είτε διαθέτουν συσκευασμένα προϊόντα στην ελληνική αγορά, είτε κατασκευάζουν συσκευασίες και σήμερα αριθμεί σχεδόν 2.152 συμβεβλημένους. Στο μετοχικό κεφάλαιο της ΕΕΑΑ συμμετέχει και η Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδας (ΚΕΔΕ) κατά 35%. Η ΕΕΑΑ οργανώνει το Σύστημα Συλλογικής Εναλλακτικής Διαχείρισης για τα απόβλητα συσκευασίας (ΣΣΕΔ - ΑΝΑΚΥΚΛΩΣΗ) σύμφωνα με τον Ν. 2939/01 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει. Το εθνικό θεσμικό πλαίσιο είναι απόρροια των ευρωπαϊκών Οδηγιών και υποχρεώνει τους διαχειριστές συσκευασίας, δηλαδή τις επιχειρήσεις που διαθέτουν συσκευασμένα προϊόντα στη ελληνική αγορά, να μεριμνήσουν για την ανακύκλωση των συσκευασιών τους».

Παρά ταύτα, το επιχειρησιακό της σχέδιο, το οποίο διαθέτει η «Αυγή» της Κυριακής, αφού προσπερνά την υποχρέωση για καθιέρωση των τεσσάρων ρευμάτων, θολώνει τα νερά και, παρότι η ΚΕΔΕ συμμετέχει στην εταιρεία, αναφέρει ότι "το εύρος και η πορεία υλοποίησης έργων με περισσότερα από δύο ρεύματα συλλογής αποβλήτων συσκευασίας συναρτώνται από τα ακόλουθα:

* Τα Τοπικά Σχέδια Διαχείρισης Αποβλήτων που καταρτίζουν οι ΟΤΑ και του οικείου εγκεκριμένου Περιφερειακού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων (άρθρο 7 παρ. 3 του Ν. 4496/2017), σχεδιασμοί τους οποίους δεν μπορεί να υπερβεί η ΕΕΑΑ.

* Την ενδεχόμενη παράλληλη ανάπτυξη ρεύματος ζυμώσιμων / οργανικών (καφέ κάδο), ενέργεια που θα θεωρείται ότι θα συνδράμει πολύ τόσο στην επίτευξη εθνικών στόχων για την ανακύκλωση απορριμμάτων όσο και στη βελτίωση ποιοτικών και ποσοτικών δεικτών της ανακύκλωσης συσκευασιών.

* Σχετικές αποφάσεις της ΚΕΔΕ και των ΟΤΑ και κυρίως τη δυνατότητα και τον χρονοπρογραμματισμό των τελευταίων να στηρίξουν αποτελεσματικά τα τουλάχιστον τρία ρεύματα συλλογής, δηλαδή, τον μπλε κάδο, το ρεύμα χαρτιού, το ρεύμα κοινών απορριμμάτων, ενδεχομένως και το ρεύμα του καφέ κάδου".

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ενασχόληση της ΕΕΑΑ με τις γυάλινες συσκευασίες, «μπλε κώδινες» εξαντλείται στα εύκολα. Αυτοί τοποθετούνται σε σημεία με επαγγελματικές δραστηριότητες (π.χ. εστιατόριο, μπαρ, καφέ...) όπου καταναλώνεται μεγάλη ποσότητα γυάλινων συσκευασιών. Άλλη μια παρατυπία του επιχειρησιακού σχεδίου είναι ότι αναγορεύει σε στρατηγικής σημασίας δραστηριότητα την ανάκτηση αποβλήτων συσκευασίας από σύμμεικτα απόβλητα και κάνει λόγο για συνεργασία με «ΣΔΙΤ Μακεδονίας» κ.λπ., δραστηριότητα που έχει απαγορεύσει ο Ελληνικός Οργανισμός Ανακύκλωσης ήδη από τα τέλη Φεβρουαρίου.

Στη σχετική ανακοίνωση επισημαίνεται ξεκάθαρα πως «τα Συστήματα Εναλλακτικής Διαχείρισης δεν θα επιδοτούν καμία εργασία ανάκτησης αποβλήτων συσκευασίας από το ρεύμα των σύμμεικτων αστικών στερεών αποβλήτων, όπως για παράδειγμα ανάκτηση αποβλήτων συσκευασίας σε εργοστάσια μηχανικής διαλογής αστικών αποβλήτων, καθώς τέτοιου είδους επιδοτήσεις έρχονται σε αντίθεση με το πνεύμα και την ουσία του νόμου περί εναλλακτικής διαχείρισης (Ν. 2939/2001, όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 4496/2017), που υπαγορεύει τη χωριστή συλλογή των αποβλήτων συσκευασίας στην πηγή σε τέσσερα χωριστά ρεύματα».

Με τούτα και με κείνα, προφανώς το επιχειρησιακό σχέδιο δεν αναμένεται να εγκριθεί (η προθεσμία εκπνέει τον Νοέμβριο). Η ΕΕΑΑ επιχειρεί να ροκανίσει χρόνο προσδοκώντας άλλες μέρες. Δεν είναι τυχαίο, άλλωστε, ότι στο προοίμιο του επιχειρησιακού σχεδίου αναπολεί συγκεκριμένη περίοδο - «το Ε.Σ. περιόδου 2003-2008 είναι το μόνο σχέδιο που εγκρίθηκε και υλοποιήθηκε χωρίς προσκόμματα» αναφέρει.

Σε κάθε περίπτωση, εκκρεμεί η ενεργοποίηση της πρόβλεψης του Εθνικού Σχεδίου Διαχείρισης Αποβλήτων σχετικά με το ότι τα έσοδα των συστημάτων εναλλακτικής διαχείρισης αποτελούν δημόσιο πόρο και πρέπει να εξεταστεί ο έλεγχός τους μέσω κρατικού λογιστικού συστήματος για να αποτελέσουν επενδυτικό κονδύλι για την ανάπτυξη των συστημάτων της νέας διαχείρισης αποβλήτων.

Τα απόβλητα συσκευασίας (Α.Σ.) προέρχονται από τους συνεργαζόμενους ΟΤΑ και συλλέγονται μέσω του δικτύου των μπλε κάδων, εντός των οποίων οι πολίτες καλούνται να τοποθετήσουν τα Α.Σ. που έχουν διαχωρίσει στο σπίτι τους. Εν συνεχεία, το περιεχόμενο των κάδων συλλέγεται από τα οχήματα συλλογής (η αποκομιδή είναι ευθύνη των δήμων, ενώ ο εξοπλισμός, π.χ. κάδοι, οχήματα διατίθενται από το σύστημα) και οδηγείται στα Κέντρα Διαλογής Ανακυκλώσιμων Υλικών (ΚΔΑΥ). Εδώ τα υλικά διαλέγονται σε επιμέρους, ομοιογενείς ποιότητες υλικών συσκευασίας και προωθούνται προς ανακύκλωση στην αγορά δευτερογενών υλικών.

Κατόπιν τούτων ερωτάσθε:

1. Πράγματι, η Ελληνική Εταιρία Αξιοποίησης Ανακύκλωσης αυθαιρετεί και παρανομεί;

2. Αν ναι, σε ποιες ενέργειες έχετε προχωρήσει προκειμένου να συμμορφωθεί με τις κείμενες διατάξεις;
3. Υπάρχει πρόβλεψη για θέσπιση δικλείδων ασφαλείας για να μην συνεχισθεί το ιδιότυπο κρυφτούλι ανάμεσα στις αρμοδιότητές της και των Δήμων;

Ο Ερωτών βουλευτής

Νικόλαος Ι. Νικολόπουλος
Πρόεδρος Χριστιανοδημοκρατικού
Κόμματος Ελλάδος